

Studieverenigingen bij de UvA en de AVG

Praktische handvatten voor het omgaan met Persoonsgegevens

Versie 2.0 / augustus 2021

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

Inleiding

Update augustus 2021

Gedurende de 1e helft van 2021 zijn Microsoft producten beschikbaar gekomen voor studenten. Deze handvatten zijn in lijn daarmee aangepast.

Op 25 mei is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. In diverse gesprekken met vertegenwoordigers van Studieverenigingen, alsook door vragen vanuit faculteiten, is duidelijk geworden dat Studieverenigingen nog veel vragen hebben over hoe ze goed om kunnen gaan met de AVG.

Alhoewel Studieverenigingen eigenstandige organisaties zijn en zij niet onder de verantwoordelijkheid en het toezicht van de UvA vallen, wil de UvA de bij haar betrokken Studieverenigingen ondersteunen bij het implementeren van maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving rondom privacy.

Deze handleiding met praktische handvatten is opgesteld op basis van vragen die gesteld zijn vanuit Studieverenigingen of vanuit faculteiten over Studieverenigingen.

De antwoorden zijn gebaseerd op het beleid van de UvA en de relevante wetgeving.

Mocht je na het lezen van deze handleiding nog vragen hebben over de AVG, mail die dan naar avg@uva.nl.

Ook antwoorden op nieuwe vragen zullen in nieuwe versies van deze handleiding worden opgenomen.

De meest recente versie van deze Handleiding is altijd te vinden in de A-Z lijst onder Privacy.

Versiebeheer

Datum	Versie	Aanpassingen	Verspreiding
30 mei 2018	0.1	Concept versie	Projectteam AVG
12 jun 2018	0.8	1 ^e bespreek versie met norm antwoorden per vraag	JZ en FG
18 jun 2018	1.0	1 ^e versie voor verspreiding	Alle Studieverenigingen van de UvA; Alle Facultaire Onderwijsbureau's
4 jul 2018	1.1	Aantal tekstuele aanpassingen op advies van communicatie	Opgenomen op A-Z lijst onder Privacy
12 apr 2019	1.2	Hoofdstuk 7 aangepast en verwezen naar Google Apps for Education	
17 aug 2021	2.0	Update in verband met beschikbaarheid Microsoft producten voor studenten	Opgenomen op A-Z lijst onder Privacy

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

Casussen

In deze handleiding zijn onderstaande vragen beantwoord:

1. Moet er expliciet toestemming gevraagd worden voor nieuwsbrieven en mailings aan leden, oud-leden en alumni? Ook als ze zichzelf in het verleden hebben aangemeld?
2. Wanneer is een verwerkersovereenkomst nodig en hoe stel ik die op?
3. Moet een studievereniging een privacy statement op zijn website zetten?
4. Wat moeten we eigenlijk allemaal doen om AVG compliant te zijn?
5. Moet een studievereniging een register van verwerkingen bijhouden?
6. Hoe zorgen wij ervoor dat we contactgegevens van alumni mogen bewaren en gebruiken? Bijvoorbeeld voor het uitnodigen voor het lustrum.
7. Mogen wij al onze gegevens opslaan op een Google Drive of moet dit op een ander platform?
8. Moeten wij als bestuur een soort overeenkomst maken over hoe we omgaan met persoonsgegevens, dat door ieder komend bestuur wordt ondertekend? Geldt dat ook voor commissieleden?
9. Hoe moeten wij omgaan met foto's die bij onze evenementen gemaakt worden?
10. Als blijkt dat wij in het kader van de AVG onze statuten moeten veranderen, krijgen we dan een vergoeding van de UvA voor het inhuren van een notaris?
11. Waar kunnen we meer informatie krijgen?

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

1. Moet er expliciet toestemming gevraagd worden voor nieuwsbrieven en mailings aan leden, oud-leden en alumni? Ook als ze zichzelf in het verleden hebben aangemeld?

Voor het 100-jarig lustrum van onze studievereniging zijn wij ons ledenbestand aan het uitbreiden. Dit proberen we onder andere te doen door contact op te nemen met de (oud-)leden die in ons ledenbestand staan en ze te vragen om gegevens van leden waarvan de contactgegevens incompleet zijn. In verband met de AVG vroegen we ons af, of de op deze manier verkregen gegevens gebruikt mogen worden om deze personen te contacteren.

Aannames:

- Er worden alleen (oud-)leden benaderd.
- Het betreft het uitbreiden van het adressenbestand met oud-leden, waarvan de contactgegevens incompleet zijn.

Antwoord:

Actieve leden mag je ongevraagd berichten sturen over geplande evenementen van de studievereniging.

Voor oud-leden geldt het volgende:

- 1) Als deze hun toestemming hebben gegeven, dan mag je ze benaderen
- 2) Als ze hun toestemming niet actief hebben gegeven, dan moet je hier een afweging maken. Verplaats je daarbij in het oud-lid: als ik zoveel jaren niet meer actief lid ben geweest, mag ik dan nog een bericht van de studievereniging verwachten?
- 3) Je mag natuurlijk aan leden vragen of zij informatie over oud-leden willen doorgeven aan de studievereniging. Maar vertel de leden daarbij dat de leden zelf goedkeuring moeten krijgen van de betreffende oud-leden. Dan is het aan de leden om hier verder zorg voor te dragen.

Voor het versturen van berichten aan aspirant-leden moet je, in lijn met het UvA-beleid, wel toestemming vragen (en krijgen). Let op dat je de toestemming registreert, zodat je op een later moment kan aantonen dat je de toestemming ook daadwerkelijk hebt verkregen. Een termijn van 5 jaar voor de gegeven toestemming is gebruikelijk.

Tenslotte is het belangrijk en verplicht om de ontvangers van je mailing bij ieder bericht de mogelijkheid te geven om zich af te melden voor ongevraagde berichten. Ook al hebben ze eerder toestemming gegeven!

Wat doe je indien eerdere toestemming niet kan worden aangetoond:

- Voorafgaande aan de eerstvolgende nieuwsbrief/ mailing vraag je toestemming aan de beoogde ontvangers om ze te mogen benaderen voor het doel van die nieuwsbrief/ mailing. Dit kan bijvoorbeeld door ze te vragen een reply te sturen op een e-mail waarin aan de beoogde ontvangers om toestemming wordt gevraagd. Zij moeten die toestemming expliciet en actief geven.
- Deze toestemming moet je vervolgens registreren.
- Als er geen toestemming wordt gegeven, verwijder dan alle gegevens m.b.t. de betrokkene uit je administratie.

Let op: Voor alle nieuwsbrieven en mailings (dus ook die waarvoor toestemming is gegeven), is het verplicht dat betrokkenen zich ook uit kunnen schrijven (“opt-out optie”). Dus check in je bestaande mailings en nieuwsbrieven of die standaard de opt-out optie bevatten.

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

Tip: een veel voorkomende vergissing is dat alle geadresseerden van mailings worden opgenomen in het CC veld van een mailtje. Daarmee zijn alle mailadressen zichtbaar voor alle geadresseerden! Zorg er voor dat alle geadresseerden worden opgenomen in het BCC veld: zo zijn de mailadressen niet zichtbaar voor de ontvangers.

2. *Wanneer is er een Verwerkersovereenkomst nodig en hoe stel ik die op?*

Tussen de Studieverenigingen en de UvA worden persoonsgegevens uitgewisseld. Denk daarbij aan een overzicht van de leden die door de studievereniging aan de UvA wordt gestuurd, bijvoorbeeld om subsidie of een bestuursbeurs te verkrijgen.

Ook de UvA kan persoonsgegevens van studenten delen met de studieverenigingen. Bijvoorbeeld zodat studieverenigingen nieuwe studenten kunnen benaderen. Ook ontvangen studieverenigingen jaarlijks overzichten van studenten die niet meer staan ingeschreven bij de UvA, zodat de studieverenigingen ze uit hun ledenbestand kunnen verwijderen.

In voornoemde gevallen wisselen de studieverenigingen en de UvA studentgegevens uit, maar bepalen zij na ontvangst van de gegevens zelf voor welk doel zij de gegevens gebruiken en hoe zij de gegevens gebruiken.

Omdat zowel de studieverenigingen als de UvA dit dus zelf bepaalt, **is het niet nodig om een verwerkersovereenkomst af te sluiten tussen Studieverenigingen en de UvA.**

Wel kunnen er tussen de Studieverenigingen en de UvA een aantal afspraken over het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens die worden verstrekt, op papier worden gezet. Dat doen we in een zogeheten ‘**zorgplichtbepaling**’.

Een model zorgplichtbepaling is door de UvA opgesteld. Mocht je hier vragen over hebben (bv. of het nodig is om die te gebruiken en te ondertekenen), neem dan contact op met de privacy jurist van de UvA via avg@uva.nl.

Verantwoordelijkheid faculteiten

Aanvullend op de Zorgplichtbepaling tussen de Studieverenigingen en de UvA, moet een faculteit studenten om toestemming vragen om hun persoonsgegevens met studieverenigingen te mogen delen. Daarbij moet een faculteit ook aangeven voor welk doel die gegevens worden gedeeld (bijv.: dat ze benaderd worden om lid te worden; dat ze na uitschrijving ook uitgeschreven worden bij studieverenigingen). De UvA draagt er zelf zorg voor dat faculteiten weten onder welke voorwaarden zij persoonsgegevens aan studieverenigingen mogen verstrekken.

Hier is dus geen actie van de studieverenigingen voor nodig.

Verantwoordelijkheid Studieverenigingen: toestemming vragen aan je leden!

Studieverenigingen dienen hun eigen leden ook te informeren over wat er met hun persoonsgegevens wordt gedaan. Bijvoorbeeld dat ze aan de UvA ter beschikking worden gesteld om subsidie te krijgen voor activiteiten.

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

De algemene regel is dat verstrekken van persoonsgegevens alleen mag als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld. Voordat je als studievereniging gegevens deelt met de UvA, stel je jezelf de vraag of de student mag verwachten dat je zijn persoonsgegevens deelt. Omdat dit een grijs gebied is, is het beleid van de UvA om studenten altijd om toestemming te vragen voor het delen van zijn of haar gegevens. Dit kun je bijvoorbeeld doen wanneer studenten lid worden van de studievereniging. Let op dat je de toestemming registreert, zodat je op een later moment kan aantonen dat je de toestemming ook daadwerkelijk hebt verkregen.

Daarnaast moet de studievereniging ook aangeven **voor welk doel** die gegevens worden gedeeld (bijv.: voor het aanvragen van subsidie bij de UvA). Dit kun je bijvoorbeeld vermelden op het formulier waarop je om toestemming vraagt.

Als een **Studievereniging ook met andere organisaties** gegevens uitwisselt, dan kan het zo zijn dat daar wel een Verwerkersovereenkomst voor moet worden afgesloten.

Op de website van de Autoriteit persoonsgegevens (zie ‘verantwoordingsplicht’) wordt helder uitgelegd wanneer je een verwerkersovereenkomst moet afsluiten en wat er in de verwerkersovereenkomst moet staan.

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-europese-privacywetgeving/verantwoordingsplicht>

3. Moet een Studievereniging een Privacy statement op zijn website zetten?

Onder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geldt een informatieplicht. Dat betekent dat je als studievereniging verplicht bent om nieuwe en bestaande leden duidelijk te informeren over wat je met hun persoonsgegevens doet en waarom. In de praktijk is een online privacyverklaring de meest handige manier om hier aan te voldoen.

In een Privacy statement beschrijf je hoe je met de persoonsgegevens van de bezoekers van je website omgaat.

Op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens (<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl>) staat beschreven welke informatie er in ieder geval in een privacyverklaring moet worden opgenomen.

Voor inspiratie voor het schrijven van een Privacy statement kun je op internet kijken. Daar zijn legio voorbeelden van privacyverklaringen beschikbaar. Ook die van de UvA kun je (in het Nederlands en Engels) vinden op de UvA website.

Gezien het grote aantal Studieverenigingen kunnen privacy statements niet aan de UvA worden gestuurd voor een check.

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

4. Wat moeten we eigenlijk allemaal doen om 'AVG-compliant' te zijn?

Is het voldoende als wij een privacy statement en verwerkingsregister maken, op de site zetten en via een mail (dus passief) laten weten aan al onze leden dat deze op de site staan (met bijbehorend linkje)? Of zien wij nu iets over het hoofd?

Een goed startpunt is het stappenplan van de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarin staan de zaken die in de vraag hierboven al worden genoemd, maar ook nog meer dingen waar je aan kunt (en moet) denken. Zo moet je bijvoorbeeld als bestuur van een studievereniging ook werken aan communicatie over en bewustwording van Privacy onder je (commissie)leden. En je moet nagaan of je met andere organisaties en bedrijven persoonsgegevens uitwisselt, waar een verwerkersovereenkomst voor noodzakelijk is (denk aan de leveranciers van programma's voor het opstellen en versturen van 'vragenlijstjes' en 'opslag in de cloud').

5. Moet een studievereniging een register van verwerkingen bijhouden?

Hoe doen we dat?

Moet ik dat Register ook op onze website zetten?

Ja, het is een verplichting vanuit de AVG om een register van verwerkingen bij te houden. Dat kun je zien als een 'boekhouding van hoe je omgaat met persoonsgegevens'.

Dat hoeft geen apart systeem te zijn. Een helder en eenvoudig overzicht in Excel kan ook prima dienen als Register.

Het register is geen openbaar document. Je hoeft het dus niet op je website te zetten. Je moet het, bij een controle, wel beschikbaar kunnen stellen (je moet het dus echt hebben!).

Wat moet er in het register staan?

Als bijlage bij deze handleiding vindt je een inventarisatieformulier voor verwerkingen van persoonsgegevens. Als je per verwerking die gegevens bijhoudt in je register, dan ben je volledig.

7. Mogen wij al onze gegevens opslaan op een Google Drive of moet dit op een ander platform?

Voor het opslaan en delen van persoonsgegevens kan je gebruik maken van MS Onedrive.

De UvA heeft met Microsoft een overeenkomst afgesloten en de privacy aspecten in een aparte overeenkomst goed geregeld.

Met services zoals Dropbox en Google Drive heeft de UvA geen overeenkomst afgesloten, daarom raden we studenten af om deze te gebruiken.

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

8. *Moeten bestuursleden (en commissieleden) van een studievereniging iets tekenen voordat zij met persoonsgegevens om mogen gaan of er gebruik van mogen maken?*

Commissie leden maken bijvoorbeeld voor evenementen bestanden aan met persoonsgegevens (denk aan de leden die zich inschrijven voor een evenement).

Er hoeft geen ‘verklaring’ te zijn die bestuursleden en/of commissieleden moeten tekenen om gebruik te maken van persoonsgegevens binnen de studievereniging. Dat hoort nu eenmaal bij hun rol en is nodig om de studievereniging goed te laten functioneren.

Wel is het belangrijk dat alle leden die iets doen met persoonsgegevens binnen de studievereniging zich bewust zijn van de regels die daarvoor gelden! Zo moet bijvoorbeeld een Lustrumcommissie weten dat ze niet ‘zomaar’ een lijst van leden aan een potentiële sponsor ter beschikking kan stellen, maar dat dat bijvoorbeeld alleen kan als de leden daar expliciet toestemming voor hebben gegeven.

Het is de **verantwoordelijkheid van het bestuur** dat haar (commissie)leden zich bewust zijn van de regels op het gebied van Privacy. Een goed startpunt hiervoor is de informatie over Privacy in de A-Z lijst van de UvA zelf en de website van de Autoriteit Persoonsgegevens (<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl>).

9. *Hoe moeten wij omgaan met foto’s die bij onze evenementen gemaakt worden?*

Mogen we foto’s en video’s die we (laten) maken tijdens evenementen publiceren/gebruiken op onze website of in onze folders?

Antwoord

- Afbeeldingen (foto’s, video) waar mensen herkenbaar op staan, zijn persoonsgegevens. Het fotograferen, opnemen en publiceren van beeldmateriaal is een verwerking van persoonsgegevens.
- Mag dat? Ja, maar het is wel nodig dat er een grondslag voor is. Voor het omgaan met foto’s en video hanteert de UvA de grondslag ‘Toestemming’. Dat betekent dat een persoon/personen toestemming hebben gegeven voor het maken en gebruiken van video’s en/of foto’s waar zij herkenbaar op staan. Die toestemming moet worden gegeven voor een specifiek doel. Dus bijvoorbeeld: ‘wij maken foto’s tijdens het lustrum voor publicatie op de website van de studievereniging’.

Praktische uitwerking

- Vraag toestemming voor een foto en video en laat ter plekke (bijvoorbeeld bij de binnenkomst tijdens een evenement) een verklaring ondertekenen. Een voorbeeld van zo’n verklaring is als bijlage bijgevoegd (bijlage: Model Release Form).
- Informeer de persoon in geval van een video-opname en plaats de camera op een zodanige plek dat iedereen ervoor kan kiezen om buiten beeld te blijven.
- Zorg voor technische en organisatorische maatregelen om te zorgen dat het beeldmateriaal uitsluitend gebruikt kan worden voor het doel waarvoor toestemming is gegeven (bijvoorbeeld: foto’s die je niet met de rechtermuisknop kunt opslaan vanaf je website).

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

10. Als blijkt dat wij hierdoor onze statuten moeten veranderen, krijgen we dan een vergoeding van de UvA voor het inhuren van een notaris?

Met dit soort vragen kun je terecht bij je eigen decaan en/of faculteit zijn.

11. Waar kunnen we meer informatie krijgen?

Kijk goed op het lemma 'Privacy' van de UvA. De informatie daar vernieuwen we geregeld. Ook op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is veel informatie te vinden.

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

Bijlage Formulier persoonsgegevens

Naam Verwerking		
Naam contactpersoon	<i>Benoem hier de 'rol' van de contactpersoon</i>	
Datum inventarisatie		
Doelstelling Verwerking	<i>Vul hier in met welk doel deze gegevens verwerkt worden</i>	
Wie is de eigenaar van deze Verwerking?		
Wie is de verantwoordelijke voor de verwerking van deze gegevens?	(meestal de Studievereniging)	
Van welke categorieën personen worden gegevens verwerkt?	Bijvoorbeeld: studenten, medewerkers, alumni	
Wordt aan betrokkenen kenbaar gemaakt dat en waarvoor hun gegevens worden verwerkt?	<i>Ja/nee</i>	Indien ja, hoe/waar?
Is voor dit systeem een verwerkingsovereenkomst nodig?	<i>Ja/nee</i>	Indien ja, is een verwerkingsovereenkomst aanwezig? Waar?
Met wie worden de gegevens gedeeld?	Speciale aandacht indien het ontvangers buiten de EU betreft.	
Wie hebben toegang tot dit systeem?	<i>Vul hier in wie toegang hebben (Rollen en/of namen)</i>	
Hoe is de omgang met de persoonsgegevens in dit systeem gereguleerd?	<i>Instelling van rechten in het systeem, training, geheimhoudingsverklaring, ...</i>	
Wat is de bewaartermijn van de gegevens?		
Opmerkingen		

Handvatten Studieverenigingen UvA en de AVG

Bijlage Model Release Form

Hierbij verklaar ik toestemming te verlenen aan de Studievereniging <Naam> om beeldmateriaal met mijn beeltenis, verzameld tijdens het <Naam Even> op <Datum>, zonder mijn aanvullende toestemming op te nemen in een video over het betreffende event. Ik ben me ervan bewust dat deze video verspreid kan worden via website, online campagnes en de social mediakanalen van de Studievereniging <Naam>.

De hierboven genoemde toestemming geldt voor maximaal 3 jaar. Ik verklaar nadrukkelijk af te zien van alle aanspraken jegens de Studievereniging <Naam>, diens videograaf en/of derden wegens het gebruik van mijn beeltenis waarvoor krachtens deze verklaring toestemming wordt verleend.

Ik verklaar geen honorarium te ontvangen voor bovengenoemde medewerking en van niemand toestemming nodig te hebben om deze verklaring rechtsgeldig te doen zijn.

Naam:

Geboortedatum:

Handtekening: